

21.10.2024

POL-2024-151735

Eduskunta
Hallintovaliokunta

HE 139/2024 vp

Keskusrikospoliisin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta.

Esityksellä täytäntöön pannaan Euroopan Parlamentin ja Neuvoston jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja neuvoston puitepäättöksen 2006/960/YOS kumoamisesta annettu direktiivi.

Direktiivi toistaa ja selkiyttää kumottavan puitepäättöksen keskeiset periaatteet tiedonvaihdolle, mutta sääntelee tarkemmin keskitettyjen yhteyspisteiden rakenteesta, tehtävistä ja valmiuksista sekä määrittelee ensisijaiseksi viestintäkanavaksi Europolin SIENA-sovelluksen. Tiedonvaihto tulee myös jatkossa tallentaa keskitettyyn sähköiseen asianhallintajärjestelmään.

Suomessa vuorokauden ympäri toimiva keskitetty yhteyspiste toimii jo nykyisin keskusrikospoliisissa. Keskitetyn yhteyspisteen kannalta suurimmat uudistukset liittyvät SIENA-sovelluksen käyttöön ensisijaisena tiedonvaihtokanavana Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisessä tiedonvaihdossa sekä keskitetyn asianhallintajärjestelmän käyttöönottoon.

SIENA-sovellus yhdistetään keskitettyyn asianhallintajärjestelmään ja saapuva ja lähtevä tiedonvaihto tallennetaan asianhallintajärjestelmään automaattisesti. Tällä tavalla varmistetaan, että tiedot ovat ajantasaiset ja estetään päällekkäiset tietopyynnot. Suomessa ei aikaisemmin ole ollut keskitettyä asianhallintajärjestelmää vaan viestejä on tallennettu useampaan järjestelmään, joten tämä parantaa huomattavasti tietojen hallintaa. Myös tilastointi helpottuu, kun tiedot voidaan kerätä samasta asianhallintajärjestelmästä. SIENA-sovelluksen käyttö helpottaa huomattavasti myös tietojen toimittamista Europolille, silloin kun Europol suoritetun arvion mukaan tarvitsee luovutettuja tietoja tehtäviensä suorittamiseksi.

Tietojenvaihtopyyntöihin vastaamisen määräajat ovat likipitäen samat kuin aiemmassa puitepäättöksessä. Nykykäytännöstä ne kuitenkin tulevat kiristymään, koska aiempi puitepäättös oli verraten huonosti tunnettu EU-tasolla ja tiedonvaihtoon käytetään tällä hetkellä paljon myös Interpol-kanavaa,

jonka määräajat etenkin kiireettömissä tilanteissa ovat pidemmät. Tietojenvaihtodirektiivin täytäntöönpano tehostaa EU:n lainvalvontaviranomaisten välistä tietojenvaihtoa, koska jäsenvaltioiden ympärivuorokautiset keskitetyt yhteyspisteet ja tietopyyntöjä koskevat yhtenäiset säännöt ja tiukat määräajat sujuvoittavat asioiden hoitamista.

Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä, että meillä on myös oma-aloitteisesti mahdollisuus luovuttaa toiseen EU-valtioon tietoa, joka on merkityksellistä rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi. Kansainvälisessä lainvalvontayhteistyössä on tärkeää, että voimme varoittaa naapurimaitamme vaarallista henkilöistä tai jakaa tietoa, joiden avulla rikoksia voidaan estää tai selvittää. Oma-aloitteista tietojen luovuttamista koskeva velvoite vakavien rikosten ehkäisemiseksi tai tutkimiseksi on ollut olemassa jo aikaisemman tietojenvaihtoa koskevan puitepäätöksen aikana.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Robin Lardot

Ylitarkastaja

Katja Sirola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.10.2024 klo 12:07. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.